

mgr inż. Piotr Miecznikowski*

Możliwość wykorzystania BIM w zamówieniach publicznych w Polsce

Podczas VI Konferencji dla Budownictwa (1 – 2 kwietnia 2014 r.) zorganizowanej przez Związek Pracodawców – Producentów Materiałów dla Budownictwa, odbyła się debata *Zamówienia Publiczne kreatorem jakości w budownictwie – czy to możliwe?*. W tezach do debaty znalazło się stwierdzenie, że „**interes służb udzielających zamówień publicznych nie jest tożsamy z interesem zamawiającego i adresatów zamówienia, czyli społeczeństwa. O ile przełożeni są w stanie wymusić zabezpieczenie swoich interesów, takich jak wizerunek polityczny, to w procesie udzielania zamówień publicznych interes publiczny nie ma odpowiedniej reprezentacji**”.

Nowa dyrektywa UE w sprawie zamówień publicznych uwzględnia dotychczas pomijane elementy, których stosowanie mogłoby diametralnie zmienić jakość realizacji zamówień publicznych w obszarze inwestycji budowlanych. Po pierwsze wprowadza pojęcie *kryterium ceny ekonomicznie uzasadnionej* jako alternatywy dla ceny najniższej, czyli ceny inwestycji której kryterium są koszty projektowania, realizacji, eksploatacji oraz remontów, w perspektywie najbliższych 10 – 20 lat. Pojawia się też pojęcie *cyklu życia inwestycji*, gdzie ważne są nie tylko koszty realizacji, ale i późniejsze koszty operacyjne. Niestety dla Urzędu Zamówień Publicznych jest to zbyt długa perspektywa, trudna do oceny w momencie wyboru najlepszej oferty, a w efekcie niemożliwa do przyjęcia. Kolejnym bardzo ważnym elementem, jaki wprowadza nowa dyrektywa, jest przeniesienie jak największego zakresu procesu udzielenia zamówienia publicznego z formatu papierowego do cyfrowego. I tu niestety pojawia się problem braku zrozumienia, czy niewiedzy, jak w Europie obecnie te technologie wykorzystywane są w tych obszarach. Cyfryzacja procesu inwestycyjnego, to nie skanowane i przechowywane w takiej postaci dokumenty, ale jak w wielu krajach Europy, modelowanie informacji o budynku, budowli. Kraje skandynawskie używają tych technologii od 2009 r., Wielka Brytania chce je wdrożyć od 2016, Francja od 2017, jako wymagań przy wszystkich inwestycjach publicznych. W Polsce BIM nie jest jeszcze znany. Większości kojarzy się raczej z projektowaniem 3D. Wykorzystanie technologii BIM, która jest rekomendowana we wspomnianej dyrektywie, umożliwia zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem dobrej jakości materiałów i technologii, a przede wszystkim porównanie kosztów eksploatacji i wybór najlepszej jakości w porównaniu z ceną. Dzięki analizom, jakie przeprowadza się z wykorzystaniem tej technologii, można ocenić koszty eksploatacji wszystkich urządzeń i instalacji, zarządzać gwarancjami poszczególnych komponentów, przewidzieć koszty remontów, finalnie wybrać najlepszą ofertę realizacji inwestycji, porównując cenę w całym cyklu życia inwestycji, a nawet oszacować koszty rozbiórki i przywrócenia terenu do stanu sprzed inwestycji. W przypadku większości projektowanych obiektów

na Igrzyska Olimpijskie w Londynie w 2012 r. wzięto pod uwagę zmianę funkcji i przeznaczenia tych obiektów po Igrzyskach.

Na początku kwietnia br. w Ministerstwie Gospodarki w Warszawie odbył się też I Kongres Założycielski Unii Rynku Budowlano-Inwestycyjnego, której misją jest wprowadzenie w Polsce konkurencyjnych i najlepszych w Europie standardów budowlano-inwestycyjnych. Jednym z celów Unii jest wprowadzenie nowoczesnych narzędzi planowania i realizacji inwestycji, takich jak technologia BIM czy Zintegrowany Proces Inwestycyjny [IPD], o których piszemy w tym dziale na łamach miesięcznika „Materiały Budowlane” od maja 2013 r.

Dobre praktyki współpracy inwestora, architekta, projektanta i wykonawcy przy realizacji inwestycji publicznej. W Wielkiej Brytanii technologia BIM wdrażana jest do procesu zamówień publicznych od 2011 r. Polscy inżynierowie i architekci od kilku lat współpracują przy wielu inwestycjach europejskich, w przypadku których stosowana jest ta technologia. Stowarzyszenie Techników Polskich w Wielkiej Brytanii zorganizowało dwuczęściową konferencję, której pierwsza część odbyła się w ambasadzie brytyjskiej w Warszawie, a druga, praktyczna w Londynie, gdzie przedstawiono przykłady współpracy polskich inżynierów na brytyjskich placach budów, korzyści, jakie niesie stosowanie technologii BIM, a przede wszystkim inne podejście do efektywnej współpracy między kluczowymi uczestnikami procesu inwestycyjnego. Jeden z takich przykładów przybliżyę na przykładzie inwestycji realizowanej na potrzeby Ministerstwa Sprawiedliwości i obejmującej budowę, przebudowę i adaptację do nowych funkcji budynku więzienia HMYOI Coochham Wood. Podczas jej projektowania zaimplementowano zasady wczesnego zaangażowania wszystkich uczestników procesu, wraz z wykonawcą, wykorzystano zalety technologii BIM oraz Lean Construction. Wymodelowanie całego budynku dało uczestnikom procesu, a także pracownikom ministerstwa, pełny obraz sytuacji oraz umożliwiło bardzo dobre zrozumienie projektu i zaplanowanie funkcji użytkowych. Przedstawiciele inwestora potwierdzili, że pracując przy tego rodzaju realizacjach, nie do końca potrafili zrozumieć, co przedstawiają prezentowane im rysunki, rzuty i przekroje. W przypadku tej inwestycji zobaczyli wszystkie detale i poznali ich przyszłe funkcje. Była to pilotażowa budowa, koordynowana przez specjalnie powołany zespół BIM Task Group, którego celem jest analiza wszystkich działań w zakresie wdrożenia technologii BIM do wszystkich inwestycji publicznych w Wielkiej Brytanii od 2016 r. Warto podkreślić, że dzięki temu projektowi pracownicy ministerstwa współpracowali przy opracowywaniu lepszych warunków kontraktowych przyszłych realizacji. Nasuwa się pytanie: czy nie moglibyśmy rozpocząć w Polsce prac nad podobnym, pilotażowym projektem. dysponujemy bowiem w kraju potencjałem intelektualnym, mamy dostęp do najnowszych technologii, ale potrzebujemy dobrej woli inwestora i chęci do zmiany.

* TCiPM.pl